

MINISTERE DE LA REGION DE
BRUXELLES-CAPITALE

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA
REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
ENTAMANT LA PROCEDURE DE
CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA
TOTALITE DE LA CURE SISE PETITE RUE
DE L'EGLISE 2 ET RUE J.DERAECK 17 A
WOLUWE-SAINT-PIERRE

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE REGERING
HOUDENDE INSTELLING VAN DE
PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS
MONUMENT VAN HET GEHEEL VAN DE
PASTORIE, GELEGEN KLEINE
KERKSTRAAT 2 EN J. DERAECKSTRAAT,
17 TE SINT-PIETERS-WOLUWE.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-
Capitale,

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la
conservation du patrimoine immobilier,
notamment l'article 18§1;

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993
inzake het behoud van het onroerende
erfgoed, inzonderheid op artikel 18§1;

Sur la proposition du Ministre-Président chargé
des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement
et des Monuments et Sites,

Op voordracht van de Minister-Voorzitter belast
met Plaatselijke Besturen, Werkgelegenheid,
Huisvesting en Monumenten en
Landschappen,

ARRETE:

BESLUIT:

Article 1er - Est entamée la procédure de
classement comme monument de la totalité de
la cure sise petite rue de l'église 2 et rue
J.Deraeck 17 à Woluwe-Saint-Pierre, connue
au cadastre de Woluwe-Saint-Pierre, 1ere
division, section A, 1ère feuille, parcelle n°
23e, en raison de son intérêt historique et
artistique, précisé dans l'annexe I au présent
arrêté.

Artikel 1 - Wordt ingesteld de procedure tot
bescherming als monument van het geheel
van de pastorie, gelegen kleine kerkstraat 2 en
J. Deraeckstraat 17 te Sint-Pieters-Woluwe,
bekend ten kadaster te Sint-Pieters-Woluwe,
1ste afdeling, sectie A, 1ste blad, perceel nr
23e omwille van zijn historische en artistieke
waarde zoals bepaald in bijlage I gevoegd bij
dit besluit.

Art. 2 - La zone de protection relative au
monument décrit dans l'article 1er comprend
l'ensemble des parcelles et des voiries ainsi
que les parties de parcelles et de voiries
reprises dans le périmètre délimité sur le plan
figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 2 - De vrijwaringszone met betrekking tot
het in artikel 1 vermelde geheel omvat het
geheel van de percelen en de wegen alsook
de gedeelten van de percelen en de wegen
opgenomen in de omtrek zoals afgebakend op
het plan in bijlage II van dit besluit.

Art. 3 - Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Art. 3 - De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Bruxelles, le

04-09-2002

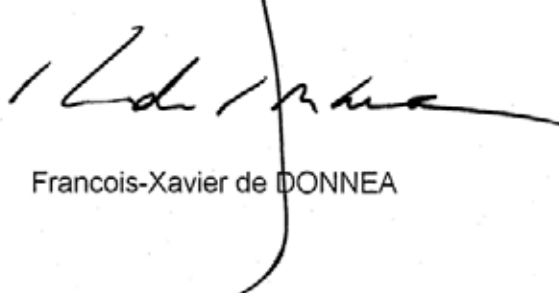
Brussel,

04-09-2002

Par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des pouvoirs locaux, de l'Aménagement du territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation Urbaine, et de la Recherche Scientifique,

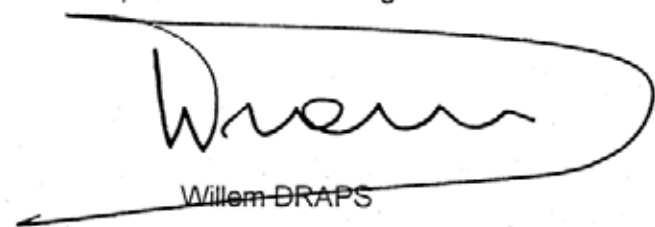
De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

Francois-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites et du Transport rémunéré des personnes,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme
24-09-2002
Voor eensluidend afschrift

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE ENTAMANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE LA CURE SISE PETITE RUE DE L'EGLISE 2 ET RUE J. DERAECK 17 A WOLUWE-SAINT-PIERRE

Réf. cadastrale : Woluwe-Saint-Pierre, 1ère division, section A, 1ère feuille, parcelle n° 23e

DESCRIPTION SOMMAIRE :

Ancienne cure d'une petite paroisse rurale, le bâtiment conserve encore le caractère sobre et modeste des habitations de l'ancien noyau villageois de Woluwe-Saint-Pierre. Ses façades en double corps de style néo-classique comportent deux niveaux et cinq travées, coiffés d'une toiture à croupes. Une cour circonscrite d'un muret de briques précède la façade principale. Une petite annexe d'un seul niveau à trois travées borde la cour. A l'arrière, un jardin pentu bordait jusqu'aux années 1960, toute la longueur de la petite rue de l'église.

Elévation en briques foncées sur petit soubassement de moellons de grès blanc. De petites harpes taillées en grès blanc ponctuent les angles du bâtiment et les piédroits des fenêtres. En façade principale, rue Deraeck, la porte d'entrée est encadrée de pierres de taille en grès blanc avec piédroits formant pilastres à chapiteaux toscans et linteau en chaînage coiffé d'une corniche moulurée. De part et d'autre de cette corniche, on distingue des ancrs formant les initiales S et P, forgées v.1932. Un blason sculpté, et peut-être restauré v. 1932, à l'effigie de l'Abbesse de Forest qui exerçait sur la paroisse un droit de patronat au XVIIIe siècle, couronne la porte d'entrée. La porte en bois peint, est vraisemblablement contemporaine de son encadrement de pierre, montée sur pivots et surmontée d'une fenêtre d'imposte à petits bois. De part et d'autre des piédroits de la porte d'entrée, deux pierres de fondation sculptées commémorent la date de reconstruction du bâtiment et rappellent les initiales de ceux qui en ont posé les premières pierres : à gauche, « J.C.R.D.F. ME POSUIT 26 JULII 1784 », à droite « J.D.C.P. ME POSUIT 26 JULII 1784 ». Les fenêtres à seuils et linteaux droits en pierre bleue sont coiffées d'arcs de décharge en briques. Au-dessus du second niveau, l'entablement est marqué par une frise de trous de boulin encadrés de claveaux de pierre blanche, avec cache-boulins modernes en forme de cœur. La façade est coiffée d'une corniche moulurée en bois supportée par des consoles de pierre profilées en doucine. La toiture est actuellement couverte de plaquettes en Eternit, percée d'une lucarne à croupe au dessus de la travée d'accès.

Rue Deraeck, se dresse également une ancienne annexe d'un seul étage, à trois travées, couverte d'un toit plat vers 1932.

Le pignon du côté de la petite rue de l'église est percé en son milieu d'une seule fenêtre et coiffé d'une toiture à croupe. Quatre trous de boulin sont disposés sous la planche de rive du toit. Des ancrs formant le millésime 1784 ont été ajoutées vers 1932 par la commune afin de consolider le bâtiment.

La façade arrière est identique à la façade principale. Les claveaux ponctuant les piédroits des fenêtres y sont prolongés par des bandeaux appliqués en mortier de ciment. On distingue les reliquats d'un enduit rouge « sang de bœuf » sur l'appareil de briques. Un escalier en dalles de béton construit v.1932 donne accès au jardin.

En 1921, un petit porche d'entrée accolé à la dernière travée de droite de la façade fut bâti. En 1932, la bâtisse fit l'objet d'une restauration lourde: dérochage de la façade pignon, autrefois crépie; creusement et rejointoiement au mortier de chaux hydraulique des murs extérieurs; suppression de la toiture au-dessus des annexes au profit d'une plate forme en béton; placement des ancrs; déplacement de quatre fenêtres; renouvellement des ardoises de la toiture; restauration de l'intérieur avec remise à niveau et remplacement d'une partie des planchers; décapage de l'escalier de chêne; réparation des portes anciennes et placement de nouvelles portes; placement de cheminées en marbre de réemploi provenant de la propriété Dumont à Stockel. En 1938, le mur de clôture de la cour fut démolit et reconstruit. Le petit porche d'entrée construit en 1921 fut démolit en 1962 pour rendre son aspect originel au bâtiment. L'ancien muret de clôture de la cour fut également supprimé à la même époque au profit d'un muret plus bas afin de dégager la vue de la façade. Des éternits remplacèrent la couverture d'ardoises naturelles. Vers 1980, la commune projeta diverses restaurations et modifications du bâtiment qui n'aboutirent pas.

Intérieur :

Divers aménagements intérieurs de la cure du XVIIIe siècle semblent subsister : des portes intérieures à mouluration simple, de larges pièces à plafonds sobrement moulurés subdivisés par deux poutres. La cave voûtée en briques n'occupe que deux travées de plan, sur la gauche du bâtiment. Le comble abrite une charpente de chêne à fermes et pannes de cinq travées. Vraisemblablement contemporain de la reconstruction de 1784, l'escalier en chêne à volées droites, décapé vers 1932, donne accès aux étages. Il constitue un des rares exemples de menuiserie intérieure du XVIIIe siècle conservés dans la commune. Départ de rampe sculpté d'ornements de style néoclassique : cannelures rudentées, feuilles de laurier, rosaces et pomme de pin. Nez de marche moulurés en bec-de-corbin et balustres tournées supportant une main courante profilée en doucine.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

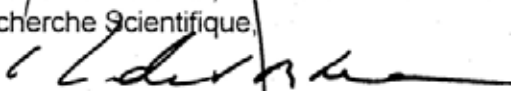
Intérêt historique et artistique :

La cure de l'église primitive, construite à une époque indéterminée, fut complètement détruite par le feu en 1570. Elle fut reconstruite en 1724, puis remaniée en 1784. Enfin, dans les années 1930, elle fit l'objet de plusieurs campagnes de restauration sous l'égide de la commune de Woluwe qui en est propriétaire

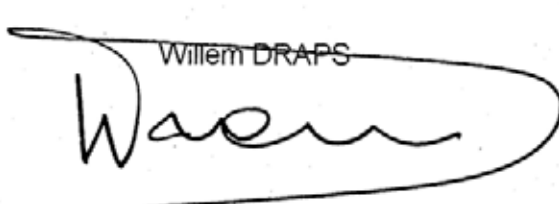
Malgré ces diverses interventions, la cure de Woluwe, constitue encore un beau témoin de l'architecture du XVIIIe siècle, avec son élévation caractéristique en double corps, ses éléments de menuiseries soignés et en particulier son escalier sculpté. La place de l'édifice, témoin historique incontournable, au cœur de l'ancien noyau villageois, face à l'église, et proche de l'ancienne ferme des Mayeurs lui donne une importance particulière au sein de la commune et structure le paysage urbain.

Vu pour être annexé à l'arrêté du **04-09-2002**

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

Francois-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, et du Transport rémunéré des personnes.

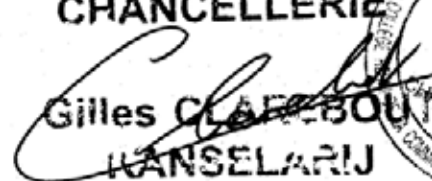

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme

04-09-2002

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOU
KANSELARIJ

BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
HOUDENDE INSTELLING VAN DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS MONUMENT
VAN HET GEHEEL VAN DE PASTORIE, GELEGEN KLEINE KERKSTRAAT 2 EN J.
DERAECKSTRAAT, 17 TE SINT-PIETERS-WOLUWE.

Kadastrale ref.: Sint-Pieters-Woluwe, 1ste afdeling, sectie A, 1ste blad, perceel nr. 23°

BEKNOPTE BESCHRIJVING:

Het gebouw is een voormalige pastorie van een kleine landelijke parochie. Het heeft deze functie behouden met het sober en bescheiden karakter der woningen van de vroegere kern van het dorp Sint-Pieters-Woluwe.

Het tweeledig gebouw in neo-klassieke stijl telt twee bouwlagen en vijf traveeën, onder een schilddak.

De hoofdgevel wordt voorafgegaan door een met een bakstenen muurtje omringde koer. Een klein bijgebouw bestaande uit één enkele bouwlaag met drie traveeën ligt langs de koer. Achteraan paalde tot in de jaren 60 een hellende tuin aan de Kleine Kerkstraat.

De gevel in donkere baksteen met onderaan breukstenen in witte zandsteen is op de hoeken van het gebouw en aan de vensterposten gestructureerd door kleine in witte zandsteen gebeeldhouwde harpen. De ingang deur van de hoofdgevel, gelegen Deraeckstraat, is omlijst door deurposten in natuursteen met Toscaanse kapitels en bekroond door een kroonlijst. Aan weerszijden van deze kroonlijst, vertonen ankers de smeedijzeren initialen S en P (circa 1932). Een gebeeldhouwd blazoën met het beeld van de Abdis van Vorst, onder wiens gezag de parochie in de XVIIIde eeuw was geplaatst, bekroont de beschilderde houten ingang deur, waarschijnlijk uit dezelfde periode als de stenen omlijsting op spillen en bekroond door een impost met vensterroeden. Aan weerszijden van de deur herdenken twee gebeeldhouwde stichtingsstenen de datum van heropbouw van het gebouw en neemt de initialen van diegenen, die de eerste steen hebben gelegd, over: links, "J.C.R.D.F. ME POSUIT 26 JULII 1784", rechts "J.D.C.P. ME POSUIT 26 JULII 1784". De vensters met vensterbanken en rechte lateien in witte steen zijn bekroond door bakstenen ontlastingsbogen. Boven de tweede bouwlaag is een fries van bulstergaten gedragen door moderne steigergaten in hartvorm. De gevel is bekroond door een houten kroonlijst, die wordt ondersteund door stenen consoles, voorzien van neuslijsten. Het dak is thans bedekt met Eternit-platen. Een schildvenster bevindt er zich boven de toegangstravee.

In de Deraeckstraat is er ook een oud bijgebouw bestaan de uit één bouwlaag met drie traveeën, onder een plat dak circa 1932.

De gevel aan de Kleine Kerkstraat heeft middenin één venster onder een schilddak. Vier bulstergaten zijn onder de randplank van het dak geplaatst. Ankers die het jaargetal 1784 vormen, zijn door de gemeente rond 1932 geplaatst tot versteviging van het gebouw.

De achtergevel is identiek aan de voorgevel. Wulfstenen zijn verlengd door met cementmortel bestreken rollagen. Op de bakstenen zijn er overblijfselen van rood "ossenbloed" pleister. Een trap met betonnen treden, gebouwd circa 1932, geeft toegang tot de tuin.

In 1921 werd een kleine overdekte ingang tegen de rechtertravee van de gevel aangebouwd.

In 1932 werd het gebouw grondig hersteld: afbijten van de eertijds bepleisterde hoofdgevel; graven en voegen der buitenmuren met waterkalkmortel; verwijdering van het dak boven de bijgebouwen ten bate van een betonnen plat dak; plaatsing der ankers; verplaatsing van vier vensters; vernieuwing van de dakleien; restauratie van de binnenhuisinrichting en vernieuwing van een deel van het plankier; afbijten van de eiken trap, en plaatsing van de marmeren schoorstenen, afkomstig van de eigendom Dumont te Stokkel. In 1938 werd de afsluitmuur van de koer afgebroken en weder opgebouwd. De kleine in 1921 gebouwde overdekte ingang werd in 1962 afgebroken om aan het gebouw zijn originele uitzicht terug te geven. De oude afsluitmuur van de koer werd ook destijds afgebroken. Een lager muurtje werd gebouwd om het zicht op de gevel te ontruimen. De natuurlijke leien werden vervangen door Eternit. Circa 1980 ontwierp de gemeente verschillende restauraties en wijzigingen van het gebouw, waaraan geen gevolg werd gegeven.

Binnenin:

Er zijn nog verschillende elementen van de binnenhuisinrichting van de pastorie uit de XVIIIde eeuw: o.a. de binnendeuren met eenvoudig lijstwerk, brede vertrekken met van sobere lijsten voorziene plafonds, door balken in tweeën verdeeld. Twee traveeën, links van het gebouw, structureren de gewelfde kelder in baksteen. De zolderverdieping heeft een eiken gebinte met kaspanten en steekbalken, bestaande uit vijf traveeën. De in eik gesneden trap met rechte armen, afgebeten circa 1932, dateert waarschijnlijk van de heropbouw van 1784 en is een zeldzaam voorbeeld van timmerwerk uit de XVIIIde eeuw, in de gemeente bewaard. De trapleuning heeft een neo-klassieke versiering: van koordwerk voorziene groeven, laurierbladen, rozetten en denneappels. Met een papegaaibek versierde neus van een traprede en gedraaide balusters ter ondersteuning van een in lijstschaaf geprofileerde handleuning.

Waarde van het goed volgens de maatstaven vastgelegd in artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerend erfgoed:

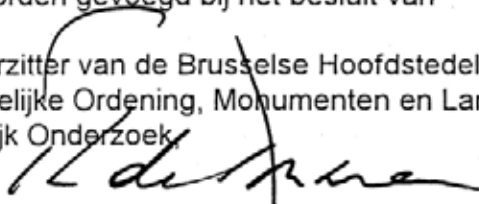
Historische en esthetische waarde:

De pastorie van de oorspronkelijke op niet nader bepaald tijdstip gebouwde kerk werd geheel door brand vernietigd in 1570. Zij werd heropgebouwd in 1724 en verbouwd in 1784. In de jaren 1930 tenslotte, werd zij verschillende keren onder leiding van de gemeente Woluwe, de eigenaar, gerestaureerd.

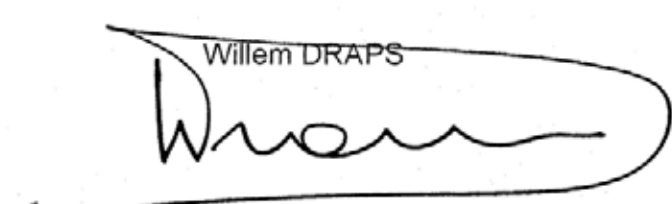
Ondanks de verschillende tussenkomsten, blijft de pastorie van Woluwe een mooie getuigenis van de architectuur van de XVIIIde eeuw: een karakteristiek tweeledig gebouw, met zijn verzorgd timmerwerk en in het bijzonder zijn eiken trap. Het is gelegen in het hartje van de oude dorpskern, tegenover de kerk en in de nabijheid van de voormalige "ferme des Mayeurs", wat zijn bijzondere waarde voor de gemeente benadrukt.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 04-09-2002

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek

François-Xavier de DONNEA

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

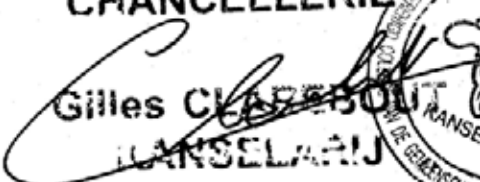

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme

04-09-2002

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOUT
KANSELARIJ

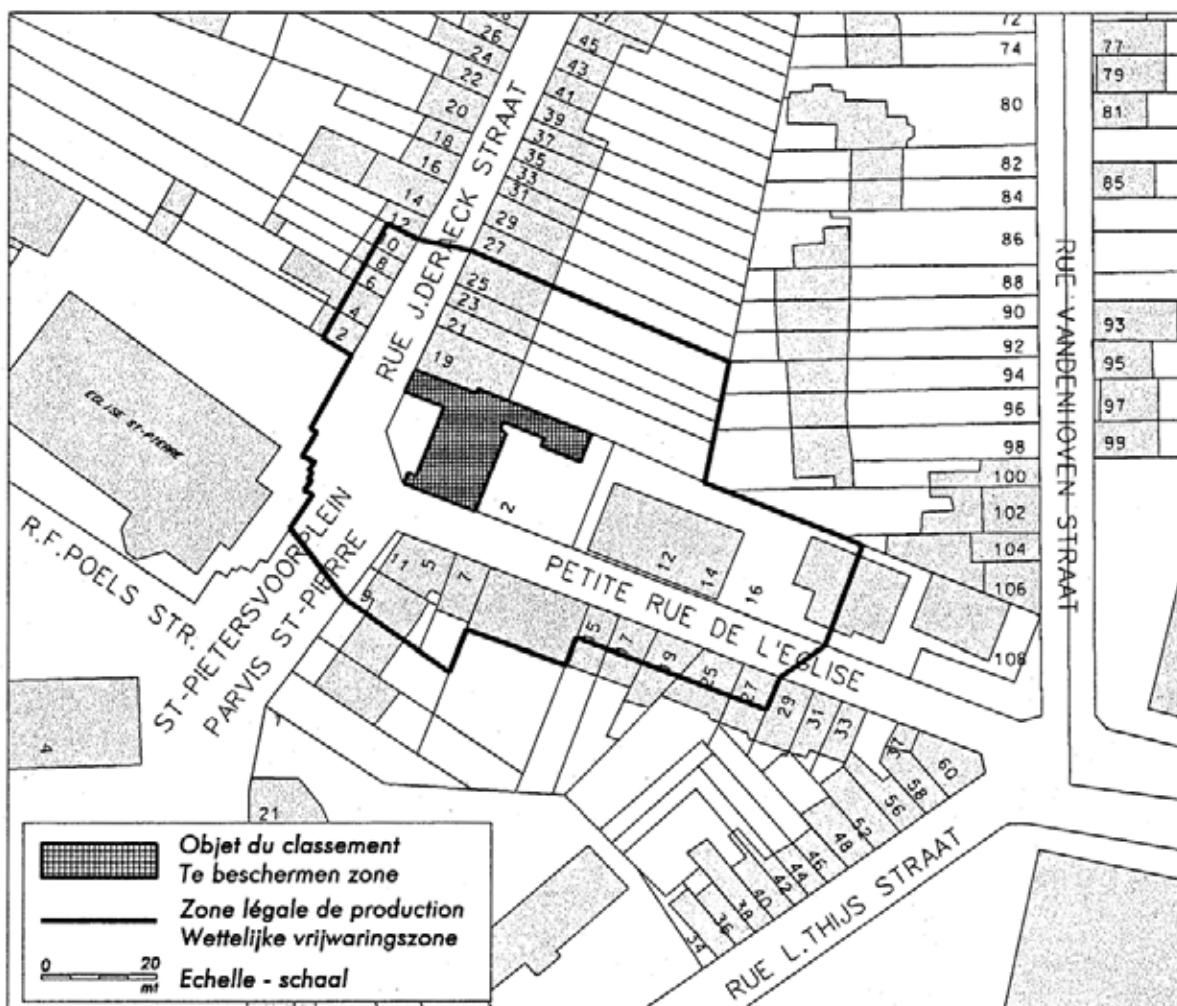

ANNEXE II A L'ARRETE DU
GOUVERNEMENT DE LA REGION DE
BRUXELLES-CAPITALE ENTAMANT LA
PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME
MONUMENT DE LA TOTALITE DE LA
CURE SISE PETITE RUE DE L'EGLISE 2 ET
RUE J. DERAECK 17 A WOLUWE-SAINT-
PIERRE

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE
REGERING HOUDENDE INSTELLING
VAN DE PROCEDURE TOT
BESCHERMING ALS MONUMENT VAN
HET GEHEEL VAN DE PASTORIE
GELEGEN KLEINE KERKSTRAAT 2 EN J.
DERAECKSTRAAT 17 TE SINT-PIETERS-
WOLUWE

**DELIMITATION DE LA ZONE
DE PROTECTION**

**AFBAKENING VAN
DE VRIJWARINGSZONE**

Vu pour être annexé à l'arrêté du

04-09-2002

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van

04-09-2002

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de
Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de
l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de
la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke
Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke
Ordening, Monumenten en Landschappen,
Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier de DONNEA
François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale,
chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments
et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en
Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Copie certifiée conforme Willem DRAPS

24-09-2002
Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOUT

KANSELARIJ

